

vist ikke enig i alt, hvad han udtalte, men jeg vil sige, at det meste af, hvad han sagde, det kan jeg give min fuldstændige Tilslutning. Navnlig kan jeg give min Tilslutning til den Betragtning, at Meningen ikke er her at komme med en stor og gennemgribende Reform, men Meningen er at forsøge at hjælpe paa den bestaaende Tilstand, ligesom jeg ogsaa kan være fuldstændig enig med ham i ikke at anbefale, at man kun gennemfører Sagen som et Forsøg, men at man, naar der skal gøres noget, bør gøre det over hele Linien.

De Herrer, som have udtalt sig om denne Sag have ganske vist gjort sig skyldige i en lille Misforstaaelse, som jeg dog maaske selv noget har givet Anledning til ved den Maade, hvorpaa Forslagets Motiver ere affattede. De Herrer ere jo allesammen gaaede ud fra, at det, som har givet Anledning til, at dette Lovforslag er blevet fremlagt, er Henvendelsen fra de private Skolebestyrere i Kjøbenhavn. De have derfor endogsaa ment, at de kunne gaa ud fra, at det, som er udtalt i disse Bestyreres Skrivelse, skulde kunne fremstilles som Motivet til, at Lovforslaget var fremsat, nemlig at der skulde meddeles Disciplene af den ny Retning en solid Kundskab om den med os selv nærmest forbundne Menneskeslægts Historie o. s. v. Det er nu slet ikke Tilfældet. Jeg vil tillade mig at gøre de Herrer opmærksomme paa, at i Motiverne staar der nogle Ord, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse vil oplæse. Der staar: „Ministeriet, der allerede før Fremkomsten af dette Andragende havde taget Spørgsmaalet om Forandringer i den gældende Lovgivning for Undervisningen i de lærde Skoler under Overvejelse, derunder ogsaa Tanken om en Deling af den sproghistoriske Afdeling, saaledes at Undervisningen i Græsk bortfaldt for den paatænkte ny Underafdeling. . .“. Det er Ministeriet, som selv har taget denne Sag under Overvejelse, og det er det, der ligger til Grund for Lovforslaget. Den historiske Sammenhæng er denne, at medens de private Skolers Henvendelse til Ministeriet, som det vil kunne ses af Skrivelsen, er affattet den 23de December, var det allerede i Foraaret 1898, at jeg drøftede denne Sag med Konseilspræsidenten, og efter at jeg havde faaet hans Tilslutning, med Undervisningsinspektionens Formand og endnu en Professor ved Universitetet og med Ministeriets Embedsmænd. Det var selvfølgelig en Sag, som krævede omhyggelig Overvejelse, jeg følte det som min Pligt at

gennemgaa et betydeligt Apparat, inden jeg bestemte mig til, hvorledes Lovforslaget endelig skulde affattes. Saa jeg blev meget forbavset, da jeg i Begyndelsen af 1899 fik Besøg af en Deputation af private Skolebestyrere, som kom og overrakte mig denne Skrivelse. Jeg ved jo ikke hvordan Sammenhængen er, jeg ved ikke, om det muligvis er gaaet saaledes, at denne Idé om Oprettelsen af en 3dje Retning er opstaaet samtidig hos den ærede Formand i Undervisningsinspektionen, der antydede den som en Mulighed i en Universitetstale, der blev holdt et halvt Aar efter, at jeg havde talt med ham, hos Bestyrerne af de private lærde Skoler i Kjøbenhavn og hos Ministeriet; men den historiske Sammenhæng er denne, at jeg kunde sige til de Herrer Bestyrere for de private Skoler, da de kom til mig, at det glædede mig at modtage denne Henvendelse, saa meget mere som den stod i en vis Samklang med det, som Ministeriet selv havde arbejdet paa i et halvt Aar. Det var altsaa det første. Jeg siger dette for derved at frigøre mig for den Betragtning, som har ligget til Grund for de Herrer Udtalelser, at det skulde være det samme Synspunkt, jeg er gaaet ud fra, at det, jeg tilsigtede, var noget helt nyt og en stor Reform. Det er slet ikke Tilfældet. Det forholder sig saa, at jeg har taget Hensyn til de Anker, som have lydt over den bestaaende Tilstand og søgt at overveje, om man ikke kunde finde en bedre Ordning end den nuværende. Det stod for mig som en afgjort Sag ogsaa efter de Forhandlinger, da denne Sag sidst var for i Landstinget — jeg var som Medlem af Landstinget Medlem af og Formand for dette Udvalg — at der ikke kunde være Tale om at vende tilbage til en Enhedsskole. Det vilde være aldeles umuligt at føre det igennem og faa Tilslutning dertil. Det stod fremdeles for mig som afgjort, at der klæbde store Mangler ved den nuværende Tvedeling. Og Udvalget her i Tinget var ogsaa den Gang enig heri. Man maatte derfor nærmest forsøge at finde en Udvej, hvorved der kunde vækkes mere Tilfredshed med den lærde Skole, og det søgte jeg at opnaa ved Forslaget om den 3dje Retning. Det følger imidlertid af sig selv, at naar jeg under Arbejdet herpaa fik en Henvendelse som den, der kom fra de private Skolers Bestyrelse, og samtidig fik en saadan Udtalelse som den, der foreligger, maatte der tages Hensyn dertil, og der er blevet taget Hensyn til de forskellige Indvendinger.